

Üks väike haigla, seekord Rāpinas

Miia Sultsmann – Rāpina Haigla

“Kuigi Rāpina kihelkond oli 19. sajandi teisel poolel territooriumilt ja rahvaarvult üks suuremaid Eesti alal, oli seal ainult üks õpetatud arst ning sedagi mitte pidevalt. Seepärast tegutses arvukalt ebaarste, kes posimise, soolapuhumise, kaardipanemise või käekaemisega haigusi ravisid või tulevikku ennustasid.” Just nii on V. Kalnin artiklis „Tervishoiust Rāpina kihelkonnas 19. sajandi teisel poolel” kirjeldanud olukorda veidi rohkem kui sada aastat tagasi.

Praegu on olukord rahvaarvuga Rāpina vallas nagu igal pool mujal Eestimaal väljaspool suuri tõmbekeskusi, õpetatud arste on aga läbi aastate Rāpinas töötnud ning töötab siiani. Posijate ja kaardipanemise kohta andmed puuduvad.

Eelmise sajandi viiekümnendate alguses loodud haigla on läbi teinud mitmeid muutusi, kasvades ja laienedes ning jälle kokku tõmbudes sõltuvalt muutustest haldus- ja tervishoiukorralduses. Uusi algusi on Rāpina tervishoiul olnud mitu.

Haiglavõrgu arengukava koostamine seadis värskest renoveeritud palatikorpusena Rāpina haigla 2001. aastal tõsiste valikute ette. Mõistlik tee oli hakata pakkuma hooldusraviteenust ning ambulatoorset eriarstiabi. Kaugemaks eesmärgiks oli koondada ka muud tervishoiuteenused ühte kohta ehk ehitada üles tervisekeskus.

Edasiminekuks olid vajalikud Põlva haiglagaga kokkulepped, mis ka sündisid. Uut arenguetappi ei tulnud õnneks alustada tühja koha pealt: olemas olid mitmed spetsialistid, sh väga hea õendusjuht, kelle töö tulemusel osutatakse nüüd heal tasemel ja nõuetekohaselt õendus- ja hooldusteenuseid. Samuti oli kasutada 30 voodiga väga heas korras statsionaarne osakond. Praegu osutab Rāpina haigla 1/3 maakonna ambulatoorsest ja statsionaarsest

hooldusravist ning ambulatoorset eriarstiabist.

Alustasime lisaks hooldusravile ööpäevaringse hoolduse ja esialgu 10 kohal erihooldusteenusega, sest 30 voodikohta oli kaugelt üle haigekassa lepingupakkumise. Esimesel võimalusel hakkasime osutama ka koduõendusteenust teeninduspiirkonna viies vallas. Esimese kümnendi keskel tekkis aga suur probleem: õendus- ja hooldusosakonnas oli pidev ruumipuudus ning teenuse kvaliteediküsimus muutus järjest põletavamaks ning abi ei olnud ka ruumiprogrammi muutmisel saadud 7 voodikohast. Probleem lahenes alles pärast juurdeehitust, mis võimaldas lisada 25 uut voodikohta.

Ka ambulatoorse eriarstiabiga võis rahul olla. Eesmärgiks oli teenuse kättesaadavus kohapeal, mitte see, et arstid kuuluksid Rāpina haigla koosseisu. Nii osutavadki teenuseid lisaks Rāpina haigla oma eriarstidele ka arstid teistest haiglatest.

MILLINE ON RĀPINA HAIGLA PRAEGU?

Haiglas on 46 ametikohta, neist meditsiinipersonali kohti 14,5 ja hooldajakohti 15,5. Haigla õendus- ja hooldusosakonnas on 65 voodikohta, neist 25 statsionaarseks õendusabiks, 15 psüühiliste erivajadustega

isikute ööpäevaringseks hoolduseks ja 25 tavapäraseks ööpäevaringseks hoolduseks. Osakonda juhib Taimi Randma, kellel on kliinilise õe kõrgharidus. Osakonna arst-konsultant on dr Stepan Sahnjuk, kes on põhialalt kirurg, kuid lisaks spetsialiseerunud ka geriaatriale. Kohapeal on olemas ka füsioterapeut ja tegevusjuhendaja. Väga hea koostöö on ka perearstidega ja ambulatoorset eriarstiabi saavad anda üldkirurg, neuroloog, günekoloog, nahaarst, otorinolarüngoloog, silmaarst, psühhiaater ning hambaarst. Kättesaadav on kohapeal ka vältimatu abi.

Diagnoosimisvõimaluste kättesaadavus kohapeal on kohalikele inimesele väga oluline. Vaatamata igasugustele püüdlustele ei andnud labori korraldamine kohapeal kvaliteedinõuetele vastavaid tulemusi. Nüüd on labor suletud ja leitud koostööpartner HTI labori näol. Radioloogia vallas tehakse koostööd TÜ Kliinikumiga: Rāpinas tehtud ülesvõtted arhiveeritakse pildipangas ning kirjelduse annab TÜ Kliinikumi radioloog. Ultraheli- ja endoskoopilisi uuringuid teevad aga Rāpina haigla oma spetsialistid. Diagnoosimisvõimalused on kättesaadavad ka kõikidele perearstidele.

Haigla ruumides töötavad 4 perearsti, samuti on haigla pinnal Tartu kiirabi ruumid ja Rāpina apteek. Kui kõik kokku võtta, siis hakkab haigla tervisekeskuse mõõtmele lähenema, mõned korralduslikud sammud on jäänud. Tulevikku näemegi arengus: väike haigla peab olema valmis uuteks algusteks.

miiia@rapinahaigla.ee